

Aristotelov kategorički silogizam

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 9 | Nivo: Ekonomski fakultet Podgorica

Aristotel (384-322 p.n.e) je bio prvi sistematičar filozofije. Napisao je brojna djela iz oblasti logike i nauke, a takođe je često raspravljao o pitanjima bića i prirode. On je htio da stvori posebno oruđe („organon“) filozofije i pronađe pravila ispravnog razmisljanja i govora, čime je postavio temelje za razvoj logike te se stoga on može smatrati „ocem logike“.

Jedan od najznačajnijih doprinosa daljem razvoju logike i pojedinih nauka dao je svojim učenjem o silogizmu. Aristotel je bio prvi koji je pokušao da sistematski izdvoji postojeće vrste argumenata, njihovu strukturu i da pokaže način na koji možemo provjeriti da li su oni tačni ili netačni. On kaže da se ništa ne treba smatrati istinom dok se ne uspije izvesti zaključak koji bi bio savršeni silogizam.

Silogizam se sastoji od tri suda. Prva dva su premise iz kojih slijedi treći sud - konkluzija ili zaključak.

Najčešći oblik silogizma je kategorički silogizam, kao na primjer:

Premisa 1: Svi psi su sisari.

Premisa 2: Svi terijeri su psi.

Zaključak: Dakle, svi terijeri su sisari.

U logički ispravnom silogizmu, kakav je gore navedeni, zaključak (konkluzija) nepobitno slijedi iz premise. To znači da ako su obje premise tačne, onda znamo da i zaključak mora biti tačan. Takođe je očigledno da se zaključak izvodi od opšteg ka posebnom ili pojedinačnom.

Aristotel je često bio kritikovan od strane drugih koji su se bavili istom problematikom i naglašavali su da je glavna mana silogizma u tome što je gornja premissa u osnovi stav koji tek treba da se dokaže. Za ovo se često navodi sljedeći primjer:

Čovjek je umom obdarena životinja.

Sokrat je čovjek.

Dakle, Sokrat je umom obdarena životinja.

Ako Sokrat nije umom obdarena životinja, onda nije istina ni da je čovjek umom obdarena životinja, što znači da premissa ne može biti istinita ako zaključak nije istinit. Iz ovoga se može zaključiti da je silogizam određen kao način za razjašnjenje izlaganja prije nego li za pronalaženje istine.

STRUKTURA SILOGIZMA

Zaključak je finalni stav koji slijedi iz prethodna dva stava – premise.

U sva tri stava javljaju se tri termina: „psi, sisari i terijeri“. Termin koji se javlja u obijema premisama, ali ne i u zaključku – „psi“ se naziva srednji termin (terminus medius).

Termin „sisari“ je predikat u zaključku i naziva se veliki termin (terminus major), a premissa u kojoj se on javlja se naziva velika premissa.

Termin „terijeri“ je subjekat konkluzije i naziva se mali termin (terminus minor), a premissa u kojoj se on nalazi naziva se mala premissa.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com